

Raadsvoorstel: Nota Energie- en Warmtetransitie

Datum adviescommissie:	8 september
------------------------	-------------

CDA Cranendonck

Cranendonck Actief!

In december 2024 is het Convenant "Biobased bouwen en telen in de Metropoolregio Eindhoven (MRE) ondertekend. Wordt hier in Cranendonck al mee gewerkt op het gebied van isoleren van woningen? Zo nee, wat zijn de plannen hiervoor?

De gemeente is vanuit verschillende vakdisciplines ambtelijk betrokken bij een projectgroep van de MRE die scenario's onderzoekt om biobased ketens te versterken en te versnellen. Verder worden in de prestatieafspraken met woningcorporatie WoCom afspraken gemaakt over het toepassen van biobased materialen in bestaande bouw en nieuwbouw.

Binnen afspraken over ruimtelijke (woning)bouwprojecten wordt ingezet om het project zo duurzaam mogelijk en waar mogelijk met gebruik van biobased materialen te realiseren.

ELAN

Pro6

Onderaan p.28 wordt verwarring gezaaid door dezelfde tiphoogtes voor verschillende windmolens te noemen. In het plaatje op p.29 klopt de tiphoogte van EWT niet: 6,5m is wel erg klein?

Aangepast is de zin: Vanwege de aanwezige beperkingen verwachten wij niet dat windmolens van 150 meter tiphoogte of hoger mogelijk zullen zijn. Mogelijkerwijs zijn er wel mogelijkheden voor windmolens van 75 tot 150 meter tiphoogte.

In het plaatje ontbreekt de 7, de tiphoogte van EWT bedraagt 76,5 meter. De afbeelding wordt aangepast.

VVD Cranendonck

- Welke concrete resultaten wil het college met deze nota eind 2027 en eind 2030 hebben bereikt, en aan welke KPI's kan de raad deze resultaten controleren?

De Nota Energie en Warmte geeft richting aan de uitvoering van het gemeentelijke energie- en warmtebeleid. De nota bevat geen afzonderlijke wettelijke doelstellingen, maar vertaalt nationale en regionale doelen naar de lokale situatie in Cranendonck. Het college wil eind 2027 en eind 2030 aantoonbare voortgang hebben geboekt op de in de nota benoemde thema's: warmtetransitie, energiebesparing, duurzame opwek, netcongestie, educatie en samenwerking.

- De raad kan de voortgang controleren aan de hand van de volgende KPI's:
- **Eind 2027**
- Vaststelling en uitvoering van het gemeentelijke warmteprogramma.
- Aantal bereikte huishoudens via het warmteprogramma, energieloket, bewonersbijeenkomsten en communicatiecampagnes.
- Aantal verstrekte adviestrajecten, aangevraagde en toegekende isolatie- en verduurzamingssubsidies.
- Uitvoering van natuur- en duurzaamheidseducatie, gemeten in het aantal bereikte scholen, leerlingen en activiteiten.
- Actieve deelname aan de RES 2.0 en regionale samenwerkingsverbanden rondom energie en netcongestie.
- Jaarlijkse ontwikkeling van het energieverbruik, de CO₂-uitstoot en het aandeel duurzame energie binnen de gemeente, voor zover deze gegevens beschikbaar zijn.
-
- **Eind 2030**
- Warmteprogramma in uitvoering, inclusief gebiedsgerichte ondersteuning van inwoners.
- Een groter aandeel woningen met energiebesparende maatregelen, zoals isolatie en duurzame verwarmingssystemen.
- Realisatie van de in regionaal verband afgesproken bijdrage aan duurzame energieopwekking.
- Verdere ontwikkeling van lokale oplossingen voor netcongestie, zoals energiehub's, energieopslag en vraagsturing waar kansrijk.
- Structurele borging van duurzaamheid en energiebewustzijn via communicatie, educatie en samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

- In de nota worden decentrale energiesystemen zonder verbinding met het centrale stroomnet genoemd, waarmee een gebied niet afhankelijk zou zijn van de netbeheerder. Bedoelt het college hiermee een “off-grid” woonwijk of bedrijventerrein en in hoeverre acht het college deze oplossingen technisch, juridisch en financieel haalbaar?

Met decentrale energiesystemen worden oplossingen bedoeld waarbij energie lokaal wordt opgewekt, opgeslagen en zoveel mogelijk lokaal wordt gebruikt. Een volledig "off-grid" woongebied of bedrijventerrein, zonder enige aansluiting op het openbare elektriciteitsnet, behoort technisch gezien tot de mogelijkheden, maar is op dit moment in de meeste situaties niet haalbaar.

Als gemeente willen we met de grote opdracht aan woningbouw die er ligt zoveel mogelijk te kijken naar kansen. We staan voor grote technische, juridische en financiële uitdagingen. Een volledig off-grid systeem vraagt grote investeringen in lokale opwek, opslag en energiemanagement, terwijl de leveringszekerheid geborgd moet blijven.

Het college volgt de ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet en beoordeelt bij nieuwe projecten steeds welke innovatieve energieoplossingen technisch, juridisch en financieel haalbaar zijn en bekijkt dan wat mogelijk en toepasbaar is.

Omdat we als gemeente een grote opdracht hebben gecombineerd met netcongestie dienen we als gemeente open te staan voor decentrale energiesystemen voor zo ver deze haalbaar zijn. Om het energienet te ontlasten moet er ook gekeken worden naar lokale opwek en lokaal verbruik. Of deze oplossingen technisch, juridisch en financieel haalbaar zijn zal zich in de toekomst moeten uitwijzen.

- Welke aandacht is er naast energiehubbs voor individuele oplossingen bij ondernemers en hoe worden deze onder de aandacht gebracht? Zijn oplossingen zoals alternatieve contractvormen, cable-pooling of andere “achter-de-meter” oplossingen ook onderzocht en zo ja, hoe kansrijk worden deze geacht?

Binnen de gemeente is er een Werkgroep Gebiedsgerichte Oplossingen Energiesystemen en Innovaties (GROEI). De werkgroep bestaat uit een mix van medewerkers uit de vier gemeenten (Weert, Cranendonck, Leudal en Nederweert) voornamelijk vanuit energie en economie.

Binnen de werkgroep komen de volgende onderwerpen aanbod:

- Gebiedsontwikkelingen/Bedrijfsuitbreidingen die in de knel zitten vooruithelpen. Door technisch haalbare oplossingen uit te werken naar aanzetten voor ontwikkelstrategieën waarin naast techniek ook governance en financiering aan bod komen.

- Een breder palet van innovatieve technieken in beeld brengen en de randvoorwaarden voor aanbod (de techniek) en vraag (bedrijven/gebieden) aan elkaar koppelen.

Op dit moment zitten we in de onderzoeksfase.

Zie ook de antwoorden bij MKB-Energieloket.

- Is het college van mening dat een energiehubs op een bedrijventerrein naar voorbeeld van Nederweert een haalbare oplossing op de korte termijn is? Wie is de kartrekker bij het onderzoeken of opzetten hiervan?

Het college ziet een energiehubs op bedrijventerreinen als een kansrijke oplossing om netcongestie te verminderen en de beschikbare netcapaciteit efficiënter te benutten. Samen met Metalot en bedrijven zoals Vlassak wordt binnen het project Holon gewerkt aan innovatieve oplossingen voor de warmtevoorziening van bedrijven. Op dit moment bevindt dit traject zich nog in de onderzoeksfase. Er kunnen daarom nog geen conclusies worden getrokken. Voor de vervolgstappen wordt gewacht op besluitvorming over aangevraagde subsidies.

De haalbaarheid van een energiehubs is sterk afhankelijk van de bereidheid van ondernemers om samen te werken en zich te organiseren. In Cranendonck ontbreekt momenteel een formele parkmanagementstructuur op de bedrijventerreinen, waardoor een natuurlijke kartrekker voor een dergelijk initiatief ontbreekt. Eerdere pogingen om de samenwerking tussen bedrijven te versterken, bijvoorbeeld via een Green Deal, hebben niet geleid tot een blijvende organisatiestructuur.

Het ECC (Energiecoöperatie Cranendonck) beschikt over een kartrekker met kennis van en directe betrokkenheid bij de ontwikkeling van de energiehubs in Nederweert. Het ECC zou daarom mogelijk een rol kunnen vervullen bij het verkennen en organiseren van een energiehubs in Cranendonck, als er een concrete vraag van de ondernemers is, en samenwerking mogelijk blijkt.

- Het MKB-Energieloket wordt beëindigd. Hoe worden Cranendonckse ondernemers daarna ondersteund bij verduurzaming en netcongestie?

Op de website van de gemeente staat uitgebreide informatie voor ondernemers over verduurzaming en o.a. mogelijke subsidies. Via de website en gemeentenieuws zullen belangrijke ontwikkelingen m.b.t. verduurzaming en

netcongestie gedeeld worden. Ook worden ontwikkelingen gedeeld via de Ondernemersupdate van team Economie. Voor gerichte vragen kunnen ondernemers contact opzoeken met collega's van de betreffende vakgebieden.

Daarnaast kunnen ondernemers (MKB 2 tot 50 medewerkers) gebruikmaken van het Ontzorgingsloket MKB van de provincie Noord-Brabant voor onafhankelijk advies en ondersteuning bij verduurzamingsmaatregelen. Met team Economie wordt bekeken of bedrijven open staan om het aanbod van het ontzorgingsloket MKB kenbaar te maken op een event van de Cranendonckse ondernemers. De ondernemers (tussen 2 en 50 medewerkers) kunnen kosteloos een advies krijgen over verduurzaming, energiebesparing, etc. Waarbij er iemand langskomt, gesprek voert met de ondernemer en de eigen situatie in kaart brengt. En vervolgens met een advies komt.

Ook de netbeheerder (Enexis) informeert ondernemers actief over netcongestie. Beschikbare openbare data kan geraadpleegd worden. Bij een aanvraag van verzwaring zal Enexis onderzoek doen naar de situatie.

Momenteel zullen bedrijven op een wachtlijst komen. Verder doet Enexis zelf specifieke onderzoeken naar congestiemanagement en worden bedrijven die in dit specifiek gebied liggen ook op de hoogte gesteld.

Grote bedrijven hebben een rechtstreeks contactpersoon bij Enexis.

Enexis zet ook in op energiehubs. Zo zijn er in de regio verscheidene waaronder Bergeijk, Bladel en Best. Hierbij dient het wel zo te zijn dat dit gedragen wordt door de ondernemers. Anders zal Enexis geen ondersteuning bieden daar het dan geen kansrijk project is.

Ondernemers kunnen via Enexis inzicht krijgen in de situatie op het elektriciteitsnet en de gevolgen daarvan voor hun bedrijfsvoering.

- De nota stelt dat netcapaciteit steeds meer bepaalt waar gebouwd kan worden. Hoe groot zijn de verschillen binnen Cranendonck daadwerkelijk en welke gebieden zijn afhankelijk van dezelfde knelpunten, waaronder station Maarheeze? Kan het college concreet aangeven om welke locaties het gaat?

Netcongestie speelt in Cranendonck op drie niveau's. Elektriciteit komt via het hoogspanningsnet van TenneT de gemeente binnen bij het station op de Panweg in Maarheeze. Daar wordt elektriciteit verder verdeeld over de gemeente. Direct aan het middenspanningsstation zijn o.a. bedrijfshallen, rioolwaterzuivering en zonneparken aangesloten. Het middenspanningsnet brengt de stroom naar transformatorhuisjes, waarna het via het laagspanningsnet naar de wijken wordt getransporteerd.

Op dit moment hebben we aan beide kanten van het station in Maarheeze te maken met krapte. De hoogspanningsverbinding Eindhoven-Maarheeze zit vol, waardoor nieuwe projecten niet kunnen worden aangesloten. Er liggen concrete plannen om deze verbinding uit te breiden, maar die zijn naar verwachting de komende 8 jaar nog niet afgerond.

Zodra de ‘nieuwe’ stroom Maarheeze bereikt, moet er op de Panweg ook nog capaciteit zijn om die stroom op het middenspanningsnet naar nieuwe meterkasten en transformatorhuisjes te transporteren. Daarvoor zijn bij netbeheerder Enexis concrete plannen om vijf verdeelstations bij te bouwen en meerdere aanvullende kabeltracés aan te leggen. Naar verwachting is deze uitbreiding gereed rond de uitbreiding van het hoogspanningsnet.

Op het laagspanningsnet, bij de bewoner in de wijk, kennen we nu geen acute problemen met stroomlevering. Het grootste effect wat bewoners zullen merken is dat op zonnige dagen een deel van de zonnepanelen tijdelijk uit kan vallen om het lokale laagspanningsnet niet te overbelasten. Er is op dat moment simpelweg te veel stroom op het netwerk om te verwerken. Enexis werkt met de ‘Buurtaanpak’ aan het uitbreiden van het laagspanningsnet. Hiervoor zullen de komende jaren op verschillende locaties in de gemeente de straten opengaan om transformatorhuisjes bij te bouwen of uit te breiden en kabels aan te leggen. Enexis maakt deze planning en communiceert dit met de gemeente. Zodra een concrete planning bekend is voor een buurt, worden betrokkenen hierover geïnformeerd.

Dit alles betekent dat heel Cranendonck, en delen van Someren en Heeze-Leende die ook aangesloten zijn op het station in Maarheeze, de komende jaren de effecten merkt van krapte op het hoog- en middenspanningsnet. Dit raakt door de hele gemeente bij o.a. nieuwbouwplannen voor woningen, uitbreiding van infrastructuur en bedrijvigheid. Iedereen die een aansluiting of uitbreiding vraagt komt in een wachtrij. Het is daarom van belang om de beperkte ruimte die er de komende jaren is of ontstaat slim te benutten. Dit vraagt een andere kijk op en aanpak van energieopwekking en gebiedsontwikkeling. En een dosis lef, durf en een uitgestoken handen om creatieve oplossingen te omarmen.

Met de volgende link is de capaciteitskaart van Nederland in te zien:

[Capaciteitskaart elektriciteitsnet | Totaal - Afname](#)

- Speelt de toekomstige energievraag na de heringebruikname van de Nassau-Dietzkazerne een rol in deze nota, en wat betekent de stroomvraag van Defensie voor de beschikbare netcapaciteit?

Specifiek is dit niet meegenomen in de energienota. Op dit moment is er voor de locatie en legeringsgebouwen stroomvoorziening. Vooralsnog gaan we uit van de huidige situatie. Defensie geeft in hun startdocument wel aan dat netcongestie een aandachtspunt is.

- Hoe kansrijk en impactvol acht het college het realiseren van kleine windmolens, gezien het gegeven dat circa 95% van het grondgebied hiervoor al is uitgesloten vanwege het vliegveld? Wat zijn de geschatte kosten van het voorgenomen onderzoek?

Het is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre de realisatie van kleine windmolens kansrijk en impactvol is. Daarom zal hiernaar eerst nader onderzoek moeten plaatsvinden. De kosten van dit onderzoek zijn op dit moment nog niet bekend.

- In hoeverre is de gemeente bekend met en aangesloten op landelijke programma's en ontwikkelingen rond netcongestie, zoals bijvoorbeeld Netbewuste Nieuwbouw van TKI Urban Energy en het Landelijk Actieprogramma Netcongestie? Hoe worden de kennis en oplossingen uit deze programma's benut binnen Cranendonck?

Netcongestie is een regionaal/landelijk probleem welke dan ook regionaal door de MRE wordt opgenomen, meer bepaald door de brainportaanpak. Intern wordt dit ook opgevolgd vanuit het vakgebied Duurzaamheid.

De MRE heeft eerder per brief de raad geïnformeerd over de Brainportaanpak. Ook informeren zij de gemeente over Netbewuste Nieuwbouw en worden hier informatie sessies over georganiseerd en goede praktijkvoorbeelden met elkaar gedeeld. De gemeente Cranendonck heeft hiermee een sterk netwerk. Bij specifieke vragen contacteert zij de MRE hiervoor. Cranendonck zit in de werkgroep netcongestie vanuit de MRE en heeft ook hierdoor een netwerk opgebouwd waarin kennis wordt opgenomen en gedeeld.

De MRE heeft de volgende stukken hierover verzonden:

- B082 2026-07-09 MRE - Brief Voortgang regionale aanpak netcongestie''.
- B043 2026-04-14 MRE - Informatiebrief ontwikkelingen netcongestie in de Metropoolregio Eindhoven'
- B024 2026-03-16 MRE - Ontwikkelingen netcongestie MRE
- E031 2026-05-20 Uitnodiging Regioconferentie MRE 3 juni 2026

Cranendoncks Belang '24